

Mniejszości Narodowe i Etniczne

<http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl/mne/oswiata/informacje-dotyczace-o/8302,Ustawodawstwo-i-rozwiazania-polskie-w-zakresie-ochrony-jezykow-mniejszosci.html>

2023-02-05, 20:55

Ustawodawstwo i rozwiązania polskie w zakresie ochrony języków mniejszości

---

Rzeczpospolita Polska, na mocy art. 35 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury.

Przywołane gwarancje konstytucyjne dotyczą mniejszości określonych przepisami art. 2 *ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym* (Dz. U. Nr 17, poz. 141, z późn. zm.). Są to:

mniejszości narodowe: białoruska, czeska, litewska, niemiecka, ormiańska, rosyjska, słowacka, ukraińska i żydowska ,

mniejszości etniczne: karaimska, łemkowska, romska i tatarska
społeczność posługująca się językiem regionalnym (Kaszubi).

Podstawową formą ochrony języka, zapewniającą jego zachowanie i rozwój, jest możliwość jego nauczania jako języka ojczystego, czyli z uwzględnieniem tych elementów, które są istotne dla budowania i podtrzymywania własnej tożsamości językowej i kulturowej.

Polski system oświaty zapewnia tę możliwość, powierzając prawo i sposób korzystania z niej rodzicom jako głównym wychowawcom. To do nich należy decyzja, czy chcą, aby szkoła zapewniła ich dziecku możliwość nauki języka lub w języku, będącym dla niego językiem ojczystym oraz dodatkowe zajęcia podtrzymujące jego tożsamość narodową lub etniczną.

Przepis art. 13 *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) zobowiązuje przedszkole i szkołę - na pisemny wniosek rodziców złożony na zasadzie dobrowolności - do umożliwienia uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej, przez zorganizowanie nauki języka oraz ich własnej historii i kultury.

Szczegółowe kwestie dotyczące sposobu organizowania wspomnianych zajęć, ich statusu i wymiaru godzin określają przepisy *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym* (Dz. U. z 2014 r., poz. 263).

1. Organizacja zajęć

Rodzice składają wniosek w formie pisemnej dyrektorowi przedszkola (przy zgłaszaniu dziecka do przedszkola) lub dyrektorowi szkoły (przy zgłoszeniu ucznia do szkoły lub w toku nauki w szkole, w terminie do dnia 30 kwietnia). Wniosek dotyczy całego okresu nauki w przedszkolu lub szkole, zatem nie musi być ponawiany w kolejnym roku szkolnym.

Złożenie przez rodziców wniosku jest równoznaczne:

z zaliczeniem języka mniejszości i języka regionalnego do obowiązkowych zajęć edukacyjnych ucznia – co oznacza, że ocena z tego przedmiotu jest wliczana do średniej ocen ucznia i ma wpływ na jego promocję,

z zaliczeniem przedmiotu *własna historia i kultura* do dodatkowych zajęć edukacyjnych dla ucznia – co oznacza, że ocena z tego przedmiotu jest wliczana do średniej ocen ucznia, nie ma jednak wpływu na jego promocję.

Szkoła może również zorganizować naukę *geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa*. Zajęcia z tego przedmiotu mogą być zorganizowane dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej oraz uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych, w wymiarze 15 godzin dla każdego etapu edukacyjnego. Zajęcia te są organizowane z godzin do dyspozycji dyrektora szkoły lub z godzin, które może przyznać organ prowadzący na wniosek dyrektora szkoły.

W zależności od liczby złożonych wniosków, nauka języka mniejszości lub języka regionalnego oraz nauka własnej historii i kultury jest organizowana w klasach, oddziałach, grupach międzyklasowych lub międzyoddziałowych. Oddziały z nauką języka lub w języku mniejszości (lub regionalnym) można utworzyć, jeśli na naukę języka zostanie zgłoszonych co najmniej 7 dzieci w przedszkolu, co najmniej 7 uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum oraz co najmniej 14 uczniów w szkole ponadgimnazjalnej.

W przypadku małych społeczności lokalnych żyjących w rozproszeniu, możliwe jest zorganizowanie zajęć z języka mniejszości oraz własnej historii i kultury dla uczniów z różnych szkół w zespołach międzyszkolnych. Podobna możliwość dotyczy nauki języka mniejszości dla dzieci w wieku przedszkolnym. Liczba dzieci w zespole międzyprzedszkolnym i liczba uczniów w zespole międzyszkolnym nie może być mniejsza od 3 i większa od 20.

2. Sposób nauczania języka

Nauka języka mniejszości i języka regionalnego może być prowadzona w szkołach w różny sposób:

1. język ten może być językiem nauczania szkolnego (wykładowym): wówczas zajęcia edukacyjne w klasie są prowadzone w tym języku z wyjątkiem zajęć obejmujących edukację polonistyczną na etapie edukacji wczesnoszkolnej, a na dalszych etapach edukacyjnych – z wyjątkiem języka polskiego oraz treści dotyczących Polski w nauczaniu historii i geografii,
2. język mniejszości lub regionalny może być drugim, obok polskiego, językiem nauczania: wówczas na II, III i IV etapie edukacyjnym zajęcia w dwóch językach są prowadzone z co najmniej czterech obowiązkowych na danym etapie zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem zajęć obejmujących język polski, część historii dotyczącą historii Polski i część geografii dotyczącą geografii Polski,

- język mniejszości i język regionalny może być dodatkowym przedmiotem dla ucznia, który pobiera naukę w szkole w języku polskim.

Podobne możliwości dotyczą przedszkoli. Podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej i etnicznej dzieci należących do mniejszości dokonuje się w trakcie edukacji przedszkolnej realizowanej zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego, bez wprowadzania dodatkowych zajęć nauczania języka mniejszości, a jedynie przez realizację programu wychowania przedszkolnego w sposób dwujęzyczny. Proporcje między czasem zajęć prowadzonych w języku mniejszości lub regionalnym i zajęć prowadzonych w języku polskim zależą od wyboru sposobu nauczania języka. Możliwe jest:

- prowadzenie zajęć przedszkolnych w języku mniejszości lub regionalnym: wówczas dla dzieci spełniających obowiązki rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych należy część zajęć w wymiarze 4 godzin (zegarowych) tygodniowo prowadzić w języku polskim,
- prowadzenie zajęć w sposób dwujęzyczny - w języku polskim i języku mniejszości lub języku regionalnym (w równych proporcjach czasowych) oraz
- prowadzenie zajęć w języku polskim, przy czym część tych zajęć w wymiarze 4 godzin (zegarowych) tygodniowo prowadzona jest w języku mniejszości lub regionalnym.

Ze względów organizacyjnych wskazane jest, aby zajęcia w grupie dzieci, dla których przedszkole podejmuje zadanie podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej lub językowej były prowadzone przez nauczyciela dwujęzycznego, który będzie w stanie w płynny sposób przechodzić od zajęć prowadzonych w języku polskim do zajęć prowadzonych w języku mniejszości lub języku regionalnymi, z uwzględnieniem stopnia znajomości tego języka wyniesionego przez dziecko z domu rodzinnego.

3. Wymiar godzin

Wymiar godzin zajęć z języka mniejszości i języka regionalnego zależy od sposobu jego nauczania: w przypadku, gdy język ten jest dodatkowym przedmiotem zajęcia są prowadzone w wymiarze 3 godzin tygodniowo, w pozostałych przypadkach wymiar godzin jest większy (4-5).

W szkołach ponadgimnazjalnych (IV etap edukacyjny) nauka języka mniejszości i języka regionalnego może być prowadzona w zakresie rozszerzonym. W takim przypadku, poza wymiarem godzin na naukę języka w zakresie podstawowym, należy w liceum ogólnokształcącym i technikum przeznaczyć dodatkowo co najmniej 180 godzin w cyklu nauczania właściwym dla danego typu szkoły.

Minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi po 30 godzin dla II, III i IV etapu nauczania.

4. Treści nauczania, programy i podręczniki

Nauczanie języka mniejszości, języka regionalnego, własnej historii i kultury oraz geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa odbywa się na podstawie programów

nauczania dopuszczonych do użytku w szkole przez dyrektora szkoły¹ oraz na podstawie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej.²

Program nauczania opracowuje nauczyciel danego przedmiotu (lub zespół nauczycieli) i przedstawia dyrektorowi szkoły, który - po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej - dopuszcza program do użytku w danej szkole i wpisuje do szkolnego zestawu programów nauczania.

Postępowanie w sprawie dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego wszczynane jest na wniosek podmiotu (wydawcy) posiadającego autorskie prawa majątkowe do podręcznika. Minister Edukacji Narodowej dopuszcza podręcznik do użytku szkolnego po uzyskaniu pozytywnych opinii rzeczoznawców.³ Podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego są wpisywane do wykazów, które są podawane do publicznej wiadomości na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Podręcznik może mieć postać papierową lub elektroniczną. Podręczniki w formie elektronicznej są umieszczane, za zgodą wydawców, na portalu edukacyjnym Scholaris.

Cele nauczania języka mniejszości i języka regionalnego, treści nauczania oraz oczekiwane wymagania, które musi uwzględnić nauczyciel opracowujący program oraz autor podręcznika wyznaczają przepisy w sprawie podstawy programowej.⁴ Podstawa programowa określa wymagania ogólne w zakresie celów kształcenia i wymagania szczegółowe dotyczące treści nauczania języka mniejszości narodowej lub etnicznej i języka regionalnego na etapie wychowania przedszkolnego i na wszystkich pozostałych etapach edukacyjnych.

Dla przedmiotów *historia i kultura własna* oraz *geografia państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa* nie określono podstawy programowej, jednak autorzy podręczników do tych przedmiotów są zobowiązani uwzględnić zalecenia dwustronnych komisji podręcznikowych oraz innych komisji i zespołów do spraw podręczników, działających na podstawie międzynarodowych umów dotyczących współpracy w zakresie edukacji lub porozumień komitetów narodowych UNESCO.⁵

5. Finansowanie podręczników

Podręczniki szkolne i książki pomocnicze do kształcenia uczniów w zakresie niezbędnym do podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej mogą być dofinansowywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.⁶ Finansowaniem objęte są podręczniki, które zostały dopuszczone do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej i zostały wpisane do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, jak również książki pomocnicze (np. ćwiczenia, podręczniki metodyczne, słowniki), które nie podlegają dopuszczaniu do użytku szkolnego. Finansowanie odbywa się w trybie zamówień z wolnej ręki (zgodnie z art. 67 *ustawy Prawo zamówień publicznych*), gdyż wydawcy posiadają wyłączne autorskie prawa majątkowe do opracowanych podręczników i książek pomocniczych i są ich jedynymi wydawcami na rynku.

Przedmiotem umów zawieranych z wydawcami jest opracowanie i wydanie podręczników oraz książek pomocniczych i dostarczenie do właściwych kuratoriów oświaty. Zakupione podręczniki i książki pomocnicze są przekazywane do bibliotek szkolnych lub międzyszkolnych zespołów nauczania na podstawie zamówień składanych przez dyrektorów szkół.

6. Egzaminy z języka i w języku mniejszości

Język mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej i język regionalny zostały również uwzględnione w przepisach dotyczących organizowania sprawdzianów i egzaminów.⁷

Dla absolwentów, dla których język mniejszości narodowej był zaliczony do zajęć obowiązkowych dla ucznia, język ten jest obowiązkowym przedmiotem maturalnym w części pisemnej (na poziomie podstawowym) i ustnej (bez określenia poziomu).

Ponadto, język mniejszości narodowej, język mniejszości etnicznej i język regionalny są zaliczane do maturalnych przedmiotów dodatkowych. Egzamin maturalny z tych języków jako przedmiotu dodatkowego może być zdawany w części pisemnej albo w części pisemnej i w części ustnej tego samego języka na poziomie rozszerzonym.

W przypadku, gdy absolwent wybrał na egzaminie maturalnym w części pisemnej jako przedmiot dodatkowy ten sam język mniejszości narodowej, który zdawał jako przedmiot obowiązkowy, zdaje ten język tylko w części pisemnej.

Absolwenci szkół lub oddziałów, w których zajęcia edukacyjne były prowadzone w języku mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub w języku regionalnym oraz absolwenci szkół lub oddziałów, w których język mniejszości narodowej, język mniejszości etnicznej lub język regionalny był drugim językiem nauczania, mogą zdawać na egzaminie maturalnym przedmioty w języku polskim lub - z wyjątkiem języka polskiego oraz treści dotyczących historii i geografii Polski - w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub w języku regionalnym. Wyboru języka, w którym będzie zdawany przedmiot, absolwent dokonuje w deklaracji składanej nie później niż do dnia 30 września oraz w deklaracji ostatecznej, składanej nie później niż do dnia 7 lutego roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu maturalnego.

Podobna zasada dotyczy sprawdzianów po szkole podstawowej i egzaminów gimnazjalnych. Uczniowie szkół lub oddziałów, w których zajęcia są prowadzone w języku mniejszości narodowej, języku mniejszości etnicznej lub języku regionalnym, przystępują do części pierwszej sprawdzianu oraz części pierwszej lub drugiej egzaminu gimnazjalnego w języku polskim albo w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym.

W języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub w języku regionalnym jest przeprowadzana:

- w przypadku sprawdzianu - część pierwsza obejmująca wiadomości i umiejętności z matematyki,
- w przypadku egzaminu gimnazjalnego - część pierwsza obejmująca wiadomości i umiejętności z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie oraz część druga (matematyczno-przyrodnicza).

Jeśli uczeń zamierza przystąpić do części pierwszej sprawdzianu albo części pierwszej lub drugiej egzaminu gimnazjalnego w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub w języku regionalnym, rodzice ucznia składają dyrektorowi deklarację w sprawie wyboru nie później, niż do dnia 30 września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin gimnazjalny.

Odpowiednie materiały egzaminacyjne w językach poszczególnych mniejszości narodowych i etnicznych są

opracowywane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgowe komisje egzaminacyjne.

7. Wymagane kwalifikacje nauczycieli i doradztwo metodyczne

Kwalifikacje do nauczania lub prowadzenia zajęć w grupach, oddziałach lub szkołach umożliwiających uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolu lub danym typie szkół, a ponadto zna język danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub społeczności posługującej się językiem regionalnym. Znajomość języka potwierdza się:

dyplomem ukończenia studiów wyższych na kierunku filologia w specjalności danego języka,
dyplomem ukończenia nauczycielskiego kolegium języków obcych w specjalności odpowiadającej danemu językowi lub świadectwem znajomości danego języka, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 3 *ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym* (Dz. U. Nr 17, poz. 141, z późn. zm.) albo
zaświadczeniem wydanym przez organizację społeczną mniejszości narodowej etnicznej lub społeczności posługującej się językiem regionalnym.⁸

Możliwość poświadczenia znajomości języka przez organizację reprezentującą daną mniejszość dotyczy głównie nauczycieli tych języków, których nauczanie nie jest prowadzone przez wydziały filologiczne szkół wyższych, a którzy znajomość języka jako ojczystego wynieśli z własnego środowiska rodzinnego.

Organizowanie i prowadzenie, stosownie do potrzeb, doradztwa metodycznego dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach, w których jest prowadzone nauczanie języka lub w języku mniejszości narodowych, mniejszości etnicznych i języku regionalnym należy do obowiązkowych zadań wojewódzkich placówek doskonalenia prowadzonych przez samorząd województwa. Doradztwo metodyczne dla nauczycieli języków mniejszości i języka regionalnego mogą również organizować placówki doskonalenia prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego inne niż województwo.⁹ Środki finansowe na ten cel są przekazywane ze środków wyodrębnianych w budżetach organów prowadzących szkoły na doskonalenie zawodowe nauczycieli.¹⁰

8. Finansowanie zajęć służących podtrzymywaniu tożsamości narodowej, etnicznej i językowej

Zgodnie z przepisami wydawanego corocznie przez Ministra Edukacji Narodowej rozporządzenia w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, jednostki samorządowe prowadzące szkoły, które podejmują zadania umożliwiające podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, otrzymują na realizację tych zadań dodatkowe środki w ramach części oświatowej subwencji ogólnej¹¹.

Dodatkowe kwoty wynikają z zastosowania wag P_9 , P_{10} , P_{11} i P_{12} , których wartość jest uzależniona od liczby uczniów. Mechanizm wprowadzony w algorytmie naliczania subwencji (wagi od P_9 - P_{12}) uzależnia naliczane kwoty subwencji od łącznej liczby uczniów korzystających z zajęć dla mniejszości narodowej lub etnicznej, a nie liczby uczniów w szkole.

Trzy wagi (P_9 , P_{10} i P_{11}) zależą od łącznej liczby uczniów, którzy uczestniczą w tych zajęciach. Przyjęto

zasadę, że im mniejsza liczba tych uczniów, tym większą stosuje się wagę, co ma na celu m.in. ochronę małych, kosztochłonnych szkół, w których prowadzone jest nauczanie języka mniejszości.

Waga P12 jest natomiast związana ze sposobem nauczania języka i dotyczy uczniów oddziałów i szkół z nauczaniem w języku mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub w języku regionalnym oraz uczniów oddziałów i szkół, w których zajęcia edukacyjne prowadzone są w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości lub języku regionalnym, będącym drugim językiem nauczania. Waga ta nie zależy od łącznej liczby uczniów objętych nauką języka mniejszości narodowej lub etnicznej, natomiast sumuje się z wagami P9, P10 lub P11.

Wartości opisanych wag oraz zasady ich stosowania w roku 2014 przedstawiają się następująco:

$P_9 = 0,2$ - gdy liczba uczniów objętych wagą jest większa od 84,

$P_{10} = 1,5$ - gdy liczba uczniów objętych wagą jest równa lub mniejsza od 60,

$P_{11} = 1,1$, gdy liczba uczniów objętych wagą mieści się w przedziale od 61 do 84 uczniów,

$P_{12} = 0,4$ - dla uczniów uczących się w języku mniejszości lub języku regionalnym oraz dla uczniów uczących się w dwóch językach (w języku polskim oraz w języku mniejszości lub języku regionalnym).

Zwiększenie subwencji uzasadnione jest wyższymi kosztami bieżącymi utrzymania szkół, które podejmują wspomniane zadania. Nauka języka mniejszości oraz pozostałych przedmiotów służących podtrzymywaniu tożsamości jest prowadzona w dodatkowych godzinach i wymaga dodatkowego zatrudnienia odpowiednio przygotowanych nauczycieli, co podnosi koszty utrzymania szkoły. Zwiększona subwencja ma na celu zrekompensowanie dodatkowych kosztów, które ponosi organ prowadzący szkołę z tytułu finansowania dodatkowych godzin i wyższych kosztów wynagrodzenia nauczycieli.

Opisany mechanizm finansowania obejmuje również uczniów romskich, dla których szkoły podejmują dodatkowe działania edukacyjne (zajęcia wyrównawcze, zatrudnianie nauczycieli wspomagających i asystentów edukacji romskiej).

9. Dane statystyczne

Zadaniami podejmowanymi przez przedszkola i szkoły w celu podtrzymywania tożsamości narodowej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych, mniejszości etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym objętych było w roku szkolnym 2013/2014 łącznie 65 673 uczniów (co stanowi ok. 1,15% ogółu uczniów w Polsce objętych obowiązkiem szkolnym lub obowiązkiem nauki), w tym deklarujących przynależność do mniejszości:

białoruskiej - 3 141 uczniów,

litewskiej - 664 uczniów,

łemkowskiej - 352 uczniów,

niemieckiej - 40 809 uczniów,

ormiańskiej - 51 uczniów,

słowackiej - 333 uczniów,

ukraińskiej - 2 807 uczniów,

żydowskiej - 369 uczniów,

społeczności kaszubskiej - 17 147 uczniów.¹²

Z ogólnej liczby 65 673 uczniów, 8 874 uczniów uczyło się języka mniejszości lub regionalnego w przedszkolach, 44 861 - w szkołach podstawowych, 10 000 - w gimnazjach, 1 938 - w szkołach ponadgimnazjalnych.

Podsumowanie

Rzeczpospolita Polska uznając, że języki mniejszości narodowych, mniejszości etnicznych oraz język regionalny-kaszubski są bogactwem kulturowym wymagającym wsparcia i ochrony, wprowadziła w polskim systemie oświatowym rozwiązania prawne, które pomagają podejmować te zadania w praktyce szkolnej.

Ochronie języka służą przedstawione wyżej przepisy dotyczące w szczególności: organizowania zajęć w celu podtrzymywaniu tożsamości językowej i kulturowej oraz ich finansowania, nadania odpowiedniej rangi przedmiotom służącym podtrzymywaniu tożsamości, umożliwienia przystępowania do sprawdzianów i egzaminów w języku mniejszości, gdy jest on dla ucznia językiem nauczania, zaopatrzenia uczniów w podręczniki i książki pomocnicze, organizowanie doradztwa metodycznego.

Należy podkreślić, że mniejszości narodowej i etnicznej oraz społeczność posługująca się językiem regionalnym mają wpływ na kształtowanie tych przepisów. W wielu przypadkach obecne brzmienie przepisów jest wynikiem ustaleń przyjętych w ramach monitorowania realizacji zapisów strategii oświatowych¹³ i zostały wprowadzone do przepisów prawa w wyniku uwzględnienia postulatów zgłoszonych przez przedstawicieli określonej mniejszości.

Wpływ na ustawodawstwo w zakresie dotyczącym praw mniejszości ma również - jako podmiot opiniujący - Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Dzięki temu, przy kolejnych nowelizacjach prawa oświatowego uwzględniane są potrzeby i zabezpieczane prawa tych grup uczniów, których język i kultura wymaga szczególnej ochrony.

Opracowała: Grażyna Płoszajska, radca ministra w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Departament Kształcenia Ogólnego i Wychowania

---

¹ Art. 22a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm).

² Art. 22an ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

- [3](#)[□] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2014 r., poz. 909).
- [4](#)[□] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977, z późn. zm.).
- [5](#)[□] §2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2014 r., poz. 909).
- [6](#)[□] Art. 13 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 7 września o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).
- [7](#)[□] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).
- [8](#)[□] § 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2013 r., poz. 1207, z późn. zm.)
- [9](#)[□] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2014 r., poz. 1041).
- [10](#)[□] Art. 70a ust. 1 i 1a ustawy Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191, j.t.).
- [11](#)[□] W bieżącym roku środki finansowe są naliczane na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2014 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1687).
- [12](#)[□] Dane Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2013 r.
- [13](#)[□] *Strategia rozwoju oświaty mniejszości litewskiej w Polsce* przyjęta w 2001 r., *Strategia rozwoju oświaty mniejszości niemieckiej w Polsce* przyjęta w 2007 r., *Strategia rozwoju oświaty mniejszości ukraińskiej w Polsce* przyjęta w 2011 r. i *Strategia rozwoju oświaty mniejszości białoruskiej w Polsce* przyjęta w 2014 r.

Pliki do pobrania

Ustawodawstwo i rozwiązania polskie w zakresie ochrony języków mniejszości -
Grażyna Płoszajska
22.19 KB
07.10.2014 16:47

[Powrót](#)

[Drukuj](#)

[Generuj PDF](#)

[Powiadom](#)
